

VADLĪNIJAS
Par energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma atbalsta
pasākumu realizāciju pašvaldībās

Ievads.....	2
1. Apkure ar koksnes granulām un koksnes briketēm	4
2. Apkure ar malku	5
2.1. Bez maksājumu apliecināja dokumenta	5
2.2. Ar maksājumu apliecinājošu dokumentu	6
3. Apkure ar elektroenerģiju	7
4. Atbalsta mājtsaimniecībai saņemšana	8
5. Atteikums piešķirt atbalstu mājtsaimniecībai	9
6. Pašvaldības lēmuma apstrīdēšana un pārsūdzēšana	9

Ievads

*Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likumā*¹ noteikti vairāki atbalsta instrumenti energoresursu cenu pieauguma kompensēšanai mājtsaimniecībām, kas apkurē izmanto elektroenerģiju, koksnes briketes, koksnes granulas un malku.

Lai saņemtu atbalstu mājtsaimniecībai, ***mājokļa īpašnieks, kopīpašnieks, īrnieks vai tiesiskais valdītājs, tajā skaitā pilnvarota persona (piemēram, apsaimniekotājs vai biedrības priekšsēdētājs)*** no **2022.gada 1.oktobra**² iesniedz pašvaldībai **iesniegumu** (ne biežāk kā reizi mēnesī):

- 1) **elektroniski** e-pakalpojumu portālā www.epakalpojumi.lv;
- 2) **vai klātienē** pašvaldības izveidotā iestādē, kas to reģistrē, izmantojot sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu administrēšanas lietojumprogrammu SOPA;
- 3) kā arī **citos** likumdošanā noteiktajos **veidos**.

Iesniegumā tiks prasīts norādīt iesniedzēja:

- vārdu, uzvārdu,
- personas kodu,
- kontaktinformāciju,
- kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas konta numuru, kurā ieskaitāms atbalsts mājtsaimniecībai.

!!! Varēs norādīt ***citai personai piederošu bankas kontu*** un arī šīs personas vārdu, uzvārdu, personas kodu. Ja nav iespējams atbalstu mājtsaimniecībai saņemt bankas kontā, norēķini skaidrā naudā tiks nodrošināti no 2022.gada 1.novembra.

Iesniegumam jāpievieno šādus dokumentus:

- 1) mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības apliecinošu dokumentu, ***ja attiecīgā informācija nav pašvaldības rīcībā***;
- 2) maksājumu apliecinošus dokumentus par koksnes granulu, koksnes briketu vai malkas iegādi vienam mājoklim, ja apkurei izmanto koksnes granulas, koksnes briketes vai malku;
- 3) rēķinu par elektroenerģiju konkrētajam mājoklim, ja apkurei izmanto elektroenerģiju.

Mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības apliecina:

- zemesgrāmatā nostiprinātas īpašumtiesības,
- īres līgums,
- Valsts zemes dienesta izsniegta izziņa par dzīvokļa īpašuma tiesībām,

¹ 7.¹ pants. Atbalsts mājtsaimniecībām apkures izdevumu daļējai kompensēšanai, ja apkurei izmanto elektroenerģiju, koksnes granulas, koksnes briketes un malku.

² No 2022.gada 1.novembra, ja mājokli apkurina, izmantojot elektroenerģiju.

- mantojuma apliecība,
- nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja rēķins,
- elektroenerģijas rēķins vai līgums,
- cits.

Izņēmuma gadījumā: mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības var apliecināt arī **turētājs jeb faktiskais valdītājs**³.

Civillikums. TREŠĀ DAĻA. Lietu tiesības 876. pants:

Lietas valdījums ir īpašuma tiesībai atbilstoša **faktiska vara par lietu**. Tas pastāv, kad ķermeniska lieta faktiski atrodas kādas personas pilnīgā varā un kad pie tam šī persona izrāda gribu rīkoties ar lietu līdzīgi īpašniekam.

Tas, kā varā lieta faktiski atrodas, bet kas atzīst par tās īpašnieku kādu citu, uzskatāms, kaut arī viņam būtu tiesība turēt to savā varā, nevis par šās lietas **tiesisku valdītāju**, bet tikai par tās turētāju jeb faktisku valdītāju un īpašnieka vietnieku valdījumā.

Piezīme. Turētājam jeb faktiskam valdītājam ir tiesība prasīt traucēta valdījuma atjaunošanu.

Atbalstu mājtsaimniecībai **NEVAR** saņemt:

- Ja ir pirktas koksnes granulas vai koksnes briķetes un nav pieejams čeks vai cits maksājumu apliecināošs dokuments (bankas maksājuma uzdevums, stingrās uzskaites kvītis).
- Ja malkas, granulū vai briķešu čekā/rēķinā neparādās nopirktā kurināmā apjoms.
- Ja persona nevar uzrādīt **nekādu** mājokļa lietošanas tiesības apliecināšu dokumentu un persona nav arī nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs par šo mājokli, nav elektroenerģijas līguma slēdzēj/rēķina maksātājs.
- Ja minētajā adresē Zemesgrāmatā ir ieraksts, kas apliecina tikai īpašuma tiesības uz zemi, un nav nedz saskaņota būvprojekta dzīvojamai ēkai, uz kā pamata izsniedz būvatļauju, nedz citu dokumentu, kas apliecina, ka tas ir mājoklis.

Ja mājoklis pieder fiziskai personai, kur paralēli ir **reģistrēta adrese juridiskai personai**, atbalsts **tiek piemērots**, ja minētajā adresē **mājtsaimniecības lietotājs** pērk un **izlieto enerģiju savas mājtsaimniecības vajadzībām**.

Atbalsts **tiek** piemērots, ja mājoklis pieder juridiskai personai, bet **ir noslēgts īres līgums ar fizisku personu**.

Ja mājtsaimniecība izmanto kombinēto apkuri, tad par katru apkures veidu ir jāveido **atsevišķs iesniegums**. Par katru apkures veidu tos iesniedzot ne biežāk kā vienu reizi mēnesī.

³ <https://likumi.lv/ta/id/90221-civillikums-tresa-dala-lietu-tiesibas>, 876.pants.

!!! Programma kontrolēs, lai uz **vienu mājokli** vienā mēnesī, **vienam atbalsta veidam** neiesniedz vairāk par vienu iesniegumu.

- Pašvaldību e-pakalpojumu portālā www.epakalpojumi.lv **elektroniski** iesniegtos iesniegumus IT sistēma novirzīs tai **pašvaldībai, kurā atrodas mājoklis** un lēmumu par atbalsta mājsaimniecībai piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt pieņems attiecīgās pašvaldības amatpersonas. Savukārt valsts atmaksās šīs kompensācijas izmaksu pašvaldībai.
- Ja persona vēlas vērsties **klātienē**, tad **jāvēršas tajā pašvaldībā, kurā atrodas mājoklis**, par kuru tiek prasīts atbalsts. Pašvaldība vai tās izveidotā iestāde konsultēs iedzīvotājus par atbalsta mājsaimniecībai saņemšanas nosacījumiem un nepieciešamo dokumentu iesniegšanu, sniegs atbalstu to iesniegšanā, kā arī nodrošinās iesnieguma un tam pievienoto dokumentu reģistrēšanu, izmantojot pašvaldību administrēšanas lietojumprogrammu SOPA. Pašvaldības speciālists personas iesniegtos datus ievadīs SOPA un izdrukās IT sistēmā sagatavoto iesniegumu. Klients ierakstīs datumu un parakstīsies.
- Pašvaldības iestāde apstrādās arī **brīvā formā** iesniegtos iesniegumus (*ietverot likumā noteikto informāciju un dokumentus*) un koordinēs visas nepieciešamās informācijas iegūšanu un iesnieguma apstrādi administrēšanas lietojumprogrammā SOPA līdz lēmuma pieņemšanai.

!!! **Informācijai**, kura pašvaldības iestāde/struktūrvienība sniedz konsultācijas klātienē un/vai telefoniski un palīdz sagatavot iesniegumus elektroniski, **jāseko savā pašvaldībā**.

Vairāku dzīvokļu mājas gadījumā pieteikumu atbalstam var iesniegt **viens pārstāvis par visām mājsaimniecībām** (dzīvokļiem), šādā gadījumā maksimālo atbalstam attiecināmo apjomu aprēķina, dzīvokļu skaitu reizinot ar brikešu/granulu vai malkas atbalsta apjoma maksimumu, savukārt elektroenerģijas atbalsta gadījumā – **līgumslēdzējs vai atbalsta saņemšanai deleģētā persona**, kuras rīcībā ir elektroenerģijas rēķins un mājokļa lietošanas tiesības apliecinošs dokuments.

1. Apkure ar koksnes granulām un koksnes briketēm

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums par koksnes granulu vai koksnes brikešu apkures esību mājoklī.

Iesniegumu par atbalstu mājsaimniecībai **iesniedz** laikposmā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim.

Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim – lai saņemtu atbalstu, čeka vai cita maksājumu apliecinoša dokumenta datumam ir jābūt šajā periodā.

Koksnes briketēm un koksnes granulām cenu sliekšnis noteikts 300 *euro* par tonnu bez pievienotās vērtības nodokļa (aptuveni 65 *euro*/MWh).

Izmaksu pieaugums tiks kompensēts 50% apmērā (t.i., ja izmaksas pārsniedz 300 *euro*/tonnā bez pievienotās vērtības nodokļa), bet ne vairāk kā 100 *euro*/tonnā (bez pievienotās vērtības nodokļa) apmērā.

Piemēri:

- 1) Ja granulas iegādātas par 450 *euro* par tonnu, tad valsts kompensēs 75 *euro* par katru iegādāto tonnu un mājsaimniecības izdevumi ir 375 *euro* par 1 tonnu, neiekļaujot 12% PVN.

$$(450 - 300) : 2 = 75 \text{ euro} + 12\% \text{ PVN}$$

- 2) Ja granulas iegādātas par 600 *euro* par 1 tonnu, tad mājsaimniecība sedz 500 *euro* par 1 tonnu un valsts kompensēs 100 *euro* par katru tonnu, neiekļaujot 12% PVN.

$$(600 - 300) : 2 = 150 \text{ euro}, \text{ bet maksimālais apmērs, ko valsts kompensē ir } 100 \text{ euro} + 12\% \text{ PVN par vienu tonnu.}$$

Maksimālais atbalsta apjoms, par kuru varēs saņemt atbalstu, vienai mājsaimniecībai būs **10 tonnas**.

Iesniegumā ietverts pašapliecinājums, ka citi mājsaimniecības locekļi nav iesnieguši iesniegumu atbalsta saņemšanai par iesniegumā minēto mājokli.

2. Apkure ar malku

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums par malkas apkures esību mājoklī.

2.1. Bez maksājumu apliecinoša dokumenta

Iesniegumu par atbalstu mājsaimniecībai **iesniedz** laikposmā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 30. novembrim.

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums par malkas iegādi.

Malkai, kas iegādāta līdz 2022. gada 31. augustam un kurai nav maksājumu apliecinoša dokumenta, valsts kompensēs **vienreizēju** fiksētu atbalstu **60 euro** vienam mājoklim.

Iesniegumā jāsniedz pašapliecinājums, ka citi mājsaimniecības locekļi nav iesnieguši iesniegumu atbalsta saņemšanai par iesniegumā minēto mājokli.

2.2. Ar maksājumu apliecināšanu dokumentu

Iesniegumu par atbalstu mājsaimniecībai **iesniedz** laikposmā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim.

Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim – proti, lai saņemtu atbalstu, čeka vai cita maksājumu apliecināšana dokumenta datumam ir jābūt šajā periodā.

Malkai noteikts cenu līmenis, virs kura sāk sniegt atbalstu - 40 *euro*/ber.m³ bez pievienotās vērtības nodokļa.

Valsts kompensē izmaksu pieaugumu 50% apmērā no cenas virs noteiktā cenu līmeņa (t.i., ja izmaksas pārsniedz 40 *euro*/ber.m³), bet ne vairāk par 15 *euro*/ber.m³ bez pievienotās vērtības nodokļa.

Maksimālais atbalsta apjoms, par kuru var saņemt atbalstu, vienai mājsaimniecībai ir 35 ber.m³ jeb 21 sters.

!!! Elektroniskajos iesniegumos jānorāda tāda mērvienība, kāda norādīta maksājuma dokumentā (kg / litri / steri / cieškubikmentri / berkubikmetri). Sistēma jebkādas norādītajās mērvienībās iegādāto malkas daudzumu pārrēķinās ber.m³.

1 sters=1,625 ber.m³ ;
1 cieškubikmentrs=2,5 ber.m³;
1 kg=0,036 ber.m³;
1 litrs=0,0016 ber.m³

Maksimālais atbalsta apjoms:

21 sters;
14 cieškubikmetri;
9800 kg,
21875 l

Ja par šo pašu mājokli jau ir saņemts malkas atbalsts mājsaimniecībai 60 *euro* apmērā, atbalsta apmēru mājsaimniecībai atbilstoši maksājumu apliecinājošiem dokumentiem aprēķina kā starpību starp aprēķināto atbalsta apmēru un izmaksāto atbalstu 60 *euro* (t.i., tiks izmaksāts atbalsts par summu, kas pārsniedz 60 *euro*).

Piemēri:

- 1) Ja iegādāta malka 20 ber.m³ par cenu 50 *euro* par 1 ber.m³, neiekļaujot 12% PVN, tad valsts kompensē 50% apmērā no 10 *euro* par katru ber.m³, neiekļaujot 12% PVN.

$$(50 - 40) : 2 \times 20 = 100 \text{ euro} + 12\% \text{ PVN par 20 ber.m}^3$$

- 2) Ja iegādāta malka 20 ber.m³ par cenu 60 *euro* par 1 ber.m³, neiekļaujot 12% PVN, tad valsts kompensē 50% no 20 *euro* par katru ber.m³, neiekļaujot 12% PVN.

$$(60 - 40) : 2 \times 20 = 200 \text{ euro} + 12\% \text{ PVN par 20 ber.m}^3$$

- 3) Ja iegādāta malka 20 ber.m³ par cenu 80 *euro* par 1 ber.m³, neiekļaujot 12% PVN, tad valsts kompensē 15 *euro* par katru ber.m³, neiekļaujot 12% PVN.

$$15 \times 20 = 300 \text{ euro} + 12\% \text{ PVN par 20 ber.m}^3$$

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums, ka citi mājsaimniecības locekļi nav iesnieguši iesniegumu atbalsta saņemšanai par iesniegumā minēto mājokli.

3. Apkure ar elektroenerģiju

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums par apkures sistēmas ar elektroenerģiju esību mājoklī.

Iesniegumu par atbalstu mājsaimniecībai ***iesniedz*** laikposmā no **2022. gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. maijam**.

Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim – lai saņemtu atbalstu, rēķina par elektroenerģiju maksājuma datumam ir jābūt periodā no 2022. gada 1. novembra līdz 2023. gada 31. maijam.

Mājsaimniecībām, kuras apkurei izmanto elektroenerģiju, atbalsts tiek piešķirts tiem elektroenerģijas lietotājiem, kuru patēriņš ir lielāks par 500 kWh mēnesī, bet ne vairāk kā 2000 kWh mēnesī, ja elektroenerģija tiek izmantota mājokļa apkurei.

Valsts kompensē 50% no elektroenerģijas cenas, kas pārsniedz 0,160 *euro*/kWh bez pievienotās vērtības nodokļa, bet ne vairāk kā 0,100 *euro*/MWh bez pievienotās vērtības nodokļa.

Jebkurai mājsaimniecībai pirmās patērētās 500 kWh jāapmaksā atbilstoši elektroenerģijas tirgotāja noteiktajai elektroenerģijas cenai, bet kompensēts tiek patēriņš, kas pārsniedz šo sliekšni (ieskaitot pievienotās vērtības nodokli).

Piemēri:

1) Ja mājsaimniecības kopējais mēneša elektroenerģijas patēriņš ir 1500 kWh un lietotāja elektroenerģijas cena konkrētajā mēnesī ir 0,250 *euro* /kWh, tad kompensācijas aprēķins ir šāds:

$$1500 - 500 = 1000 \text{ kWh} \times (0,250 - 0,160) : 2 = 1000 \times 0,045 = \mathbf{45 \text{ euro} + PVN 21\%}.$$

2) Ja mājsaimniecības kopējais mēneša elektroenerģijas patēriņš ir 2000 kWh un lietotāja elektroenerģijas cena konkrētajā mēnesī ir 0,250 *euro* /kWh, tad kompensācijas aprēķins ir šāds:

$$2000 - 500 = 1500 \text{ kWh} \times (0,250 - 0,160) : 2 = 1500 \times 0,045 = \mathbf{67,50 \text{ euro} + PVN 21\%}.$$

3) Ja mājsaimniecības kopējais mēneša elektroenerģijas patēriņš ir 2500 kWh un lietotāja elektroenerģijas cena konkrētajā mēnesī ir 0,250 *euro* /kWh, tad kompensācijas aprēķins ir šāds:

$$2500 - 500 = 2000 \text{ kWh} \times (0,250 - 0,160) : 2 = 2000 \times 0,045 = \mathbf{90 \text{ euro} + PVN 21\%}.$$

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums, ka citi mājsaimniecības locekļi nav iesnieguši iesniegumu atbalsta saņemšanai par iesniegumā minēto mājokli.

4. Atbalsta mājsaimniecībai saņemšana

Piešķirto atbalstu mājsaimniecībai pārskaita iesniedzēja iesniegumā norādītajā kredītiestādes maksājumu kontā.

To var pārskaitīt uz personas ārvalsts bankas vai kredītiestādes kontu, kurā var ieskaitīt maksājumu *euro*. Šā atbalsta saņēmējs sedz komisijas maksu par pārskaitījumiem ārpus Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts. Pārskaitāmā summa tiek samazināta par bankas vai kredītiestādes ieturēto komisijas maksu arī tad, ja kļūdaini veikts maksājums atkārtoti tiek nosūtīts atbalsta saņēmējam.

Ja personai nav kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas konta, iespējams iesniegumā norādīt ***citas personas konta numuru***, kurai tā piekrīt ieskaitīt piešķirto atbalstu, norādot saņēmēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, konta numuru.

Ja nav iespējams atbalstu mājsaimniecībai saņemt bankas kontā, tad tehniskas iespējas skaidras naudas izmaksām tiks nodrošinātas sākot **ar 2022.gada 1. novembri**.

5. Atteikums piešķirt atbalstu mājsaimniecībai

Iesniedzējs, iesniedzot iesniegumu apliecina, ka sniegtā informācija un personas dati ir patiesi, ka viņš ir informēts, ka par nepatiesas informācijas sniegšanu nolūkā nepamatoti saņemt energoresursu atbalstu mājsaimniecībai ir paredzēta kriminālatbildība.

Iesniedzējs tiek informēts, ka pieteikuma iesniegšanas un apstrādes procesā tiks veikta pieteikuma iesniedzēja personas datu apstrāde energoresursu atbalsta pieprasīšanas un piešķiršanas nolūkam. Personas datu sniegšanas pienākums paredzēts *Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likumā*.

!!! Personas datu nesniegšanas gadījumā pieteikuma iesniedzējam būs liegta iespēja saņemt, bet pašvaldībai - izmaksāt energoresursu atbalstu mājsaimniecībai⁴.

Pašvaldība atbalstu mājsaimniecībai nepiešķir, ja:

- 1) iesniegumā un tam pievienotajos dokumentos ietvertā informācija neatbilst šā atbalsta saņemšanas nosacījumiem;
- 2) sniegta apzināti nepatiesa informācija.

6. Pašvaldības lēmuma apstrīdēšana un pārsūdzēšana

Pašvaldības amatpersonas lēmumu vai faktisko rīcību par atbalstu mājsaimniecībai piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt var ***apstrīdēt***, iesniedzot augstākai amatpersonai pašvaldībā attiecīgu iesniegumu 30 dienu laikā ***pēc atbalsta mājsaimniecībai ieskaitīšanas kontā*** vai ***atteikuma piešķirt atbalstu mājsaimniecībai saņemšanas***.

Lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu vai faktisko rīcību var ***pārsūdzēt*** tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Atteikuma gadījumā administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam⁵.

Veids, kādā administratīvo aktu paziņo adresātam — rakstveidā, mutvārdos vai citādi —, neietekmē tā stāšanos spēkā.

⁴ Plašāka informācija par personas datu apstrādes aspektiem ir pieejama attiecīgās pašvaldības privātuma politikā.

⁵ Administratīvā procesa likuma 70.pants. Administratīvā akta paziņošana un spēkā esamība.